

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Quid ergo respicis ad co[n]temptores obticesque, qzom impius deuorat
iustiorem se.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

ANNOTATIONES

Huiusmodi infirmitatem aut tentationem fidei, non
solum vulgaris habuit. Sed ut alij propheta sic ipse ha-
buc. Ieremias. 12. idem agit, inquiens, Domine si te
cum litigare uellem iustus es, Attamen de iure tecum
mibi loquendum est. Quis fit ergo, ut impijs, adeo felici-
ter, cuncta succedantur omnes contemptores, tam pro-
speri sint? Plantasti eos, & pulchre radicem diffun-
dunt, pergunt & fertiles sunt, tu in ore eorum prope-
cis, & longe à renibus corum. Et Psal. 72. Penè in lu-
brico pedes mei uacillassent, & gressus mei ferè impe-
gissent, quom uiderem impijs ex sententia rem succede-
re &c. Vehementer enim dolore adficit, quod tandem
iusti superiores sint, ac uelut iniustitia, ingens ius me-
ri debant. In iusti uero sua pietate, tanta mala conse-
quantur. At uero hoc totum ideo fit, ut illi fortiter im-
pingant, nostra uero fides, latius explicitur, fortis ac
prædiues in Deo fiat, ut post hac de rege Babylonis Ha-
buc etiam narrat; id quod & Psal. 72. adfirmat.

Quod in sublime tollat impios Deus, quo in profun-
dum præcipitet. Et ieremia continuo prioribus sub-
dit. Congrega inquiens, eos, ecce oves ad lanienam, &
appara ad diem occisionis.

Quid ergo respicis ad contempnatores,
obticesque, quom impius deuorat ius-
tiorem se?

Illic in certamine constituta fides, cum impiorum
D. 5 felicitate

Cap.I. M. L V T H. I N H A B A C V C

ſeſtitate luſtatur, quam & ordine recenſet. Ac ſi di-
cat. Credo & certus ſum, te unum eſſe Deum, impioſ
que abſq; tua uoluntate nihil poſſe. Quare ergo illo-
rum intuens ſcelera taces? utitur autem ucheinbitibus
uerbiſ, impioſ, contemptořes uocanſ. Quo ḥ̄b̄oue, ſe-
curoſ, temerarioſq; homineſ ſignificat, qui tum de uer-
bo, tum opere Dei, adeo nihil ſentiunt, ut nemo homi-
num, de quaquam re adeo nihil ſentire poſſit. Quos di-
uiſ Paulus Ephes. 4. ἀπλυνότας adp illat, quod
noſ contemptořes reddidimus, talēſq; , qui non ſolum
contemnunt, ſed etiam negligunt, quaſi indignos ha-
beant, quoſ contemnant, Ebraicie boged, quemadmo-
dum & noſ de Iudeis, ipsi uero de nobis ſentiunt, ubi
alter de altero plane nihil tenet, ut & iamnunc impij
aliquot, de Euangeliō adeo nihil teneāt, ut indeat eiſ
meruſ ludus, ac nihil certuſ habeant, quām ut nihil ſit,
Huiuſmodi homineſ, qui tam nihil neque perſenſiūt,
neq; curant, ueri bogdim & ἀπλυνότας contem-
ptořes, & quaſi ſenſib⁹ deſtituti uocantur, ut ne tan-
tillum uel gulfus, uel odoris apud illos permaneſſit,
ſed omnia in cordibuſ eorū euauercint. De Diony-
ſio Tyranno tradiunt Historici, quod ubi templo ſpo-
liato ſecundoſ nauigationi ſue uentoſ adipiſceretur,¹⁴
ſtabidus in hanc proruſpebat ſententia. Ecce quām
ſecundoſ ſtatuſ impertiſ ſacrilegiſ Deus? Niſi Chris-
tiana obſtaret pacientia, quomodo non hic, caro &
ſanguis imprecaſentur, ut decem capiti ciuſ tonitruſ

incip
gere
Deū
det,
inter
D
rios,
conti
tet, ac
gat, c
ut du
Oqua
toller
Tales
ſue ce
Iudeo
Deus,
Babyl
adeon
ex equ
dum a
stante
ſus ill
retine
est ill
aut tre
omnes

A.N N O T A T I O N E S.

incidenter, ac nouem passuum spacio, sub terram a-
geretur? Huiusmodi nos audacem, qui nullo neque
Deum, neque hominum respectu quiduis attentare au-
det, qui non longo ab Hebreæ uoce boged aut Vuoged
intervallo distat, uocamus.

Deinde subindicat dolenter, Quod adeo temera-
rios, malitiaeq; deuotos non puniat Deus, sed penitus
conticeat, ac ucluti hac illos tacendi ratione confor-
tet, ac si nihil sit, ut ipsi sentiunt, Ac pariter eos negli-
gat, ab istis antea neglegitus, nihil sentiat, nihil curet,
ut duo inter se se oppositi sint deuoti contemptores.
Quam non ferenda est illa Dei taciturnitas? quam in-
tolerabilis deuotorum sceleri hominum contemptus.
Tales hic Babylonios commonstrat, quod tam cauſe
sue certi fuerint, ac deuoti, ut quiduis potius, quam q;
Iudeos pro populo suo, se uero pro hostibus haberet:
Deus, crediderint. Ibi tum nihil certus erat, ac N O S
Babylonij filij Dei sumus. Iudæi uero hostes illius sunt,
ad eo meliore fortuna circumueniebantur, ut omnibus
ex equo impijs contingit. Porrò neque hoc supra mo-
dum arduum est, quod uates pro se se aliquis in fide lu-
stante constitutus sit. At ubi pro officijs sui iure uniuer-
sus illi populis, in non dissimili pugna consolandus ac
retinendus est, ibi tum adflictio, ærumnæ & calamitas
est. Illic trepidat populus, ut ex uniuerso coetu uix duo
aut tres cū eo credere aut collectari debeat, reliq; uero
omnes in audacibus tyrānis, contēptoribusq; offendā-

tur

Cap.I. M. L V T H IN H A B A C V C

tur ac ita cogitent. Heu nihil nobiscum est, Deus aduen-
satur nobis. Non uides ut illos subleuet ac ferat, nos
uero derelinquit & adspicetur? Tu quicquid uoles,
cōcionare, Ego quid recisit uideo. Ibi tum sit, q. cū Mo-
se prope algosum mare, & in monte Paran cum Core
agebatur. Illic nulli admonitioni, nulli consilio reliquus
est locus. Quare hunc locum adeo ponderosis & co-
piosis uerbis Habacuc urget, ut populum uel sic am-
met atq; consol:tur.

Postremo cōqueritur, quod tantam impijs prospe-
ritatem Deus largiatur, ut iustiores se deglutiant. hoc
est, potissimum Iudeos, ac iuxta alias plerasq; regio-
nes, quae pietate Babylonijs maiores fuere. Sic enim fie-
ri necessum est, ubi magna diuitiae, ibi & magna sce-
ra, & iniquitas. Pecunia fures, fortuna scelestos parit,
nam uti cōmemoratum est, Magna felicitas latu diffi-
cili est. Iam tollerabilius foret, si nefarij, non bonos,
sed sceleratores se, aut pari secū nequitia insignes de-
uoraret. Nunc uero sinit Deus ut optimos quosq; ab-
sorbeant, Rursum, facilius esset, si mali, punirent tan-
tummodo bonos, aut parum damni darent. Id uero cō-
miserandum est, quod impij deuorent & absorbant
bonos, nihil relinquentes, sed omnia penitus deuastan-
tes, iuxta Psal. 79. Dominus excederunt Iacob, & cuius
tes eius desolauerunt. Ac super hæc omnia, iactari
cōmendari, uelint, quasi Deus cum illis sit, ac ipsi quā
optime rem expediuerint, ut in superioribus, amaris

uerbis

C
lue
nos
oles,
Mo
Core
tius
co-
ani-
ospe
.hoc
egio-
im fie
scle
parit,
diffi-
onos,
es de-
q; ab
t tan-
ro cō
beanc
stan-
ciuus
tri
se quā
naris
terbis

ANNOTATIONES.

uerbis Habacuc recitat. Tum uictoriā eius oportet
esse Dei eius. Ea demum uera filiorum Dei crux est,
talem esse tribulationem eorum oportet, ut ueluti, iniui-
sti sic cumbant ac iuxta uideant hostes suos de se tri-
phum ducere, et ad hæc deo gloriari. Id quod Christus
Iohannis. 16. prædixit. Venit hora, ut quicunque
nos occiderit, arbitretur obsequium se præstare Deo.
In hunc modum Christus in cruce tractabatur. Illic ue-
ro alta et profunda Dei sapientia abscondita est. Ibi
in sanctis suis, immo et hostibus, admirandus conspi-
etur. Quæ omnia tum rationem, tum humani inge-
nij experientiam superant.

Relinquis homines, ueluti, pisces ma-
ris, ac ueluti uermiculos siue reptilia,
quibus non est dominator.

Hæc luctantis adhuc fidei, De impiorum Babylo-
niorum fortuna, qua cæteris terris et populis noxijs
sunt, Querimonia est. Qui uero pisces in mari
transitus duce, regimine, ordine, carent, aduersus
quenquam tuendi sese, natant enim et hincinde ferun-
tur, qui capit, capit, qui præchensat, præhensat. Nemo
est qui arceat aut defendat, ut eiusmodi pisces nihil
aliud sint, quam possum ob oculos deuoratorum præ-
da. Homines capiunt ac deuorant, maiores pisces et ui-
per deuorant, Aquilæ, Miliij et hoc genus aues de-
uorant, Castores, et alia id genus animantia deuo-
rant